

GODT STYREARBEID I FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Advokat Karoline Henriksen

Utgangspunkter

- Frivillige organisasjoner er selveiende og demokratisk styrte
- Styret er valgt i henhold til organisasjonens vedtekter og er overordnet ansvarlig for all virksomhet mellom to årsmøter
- Styremedlemmene har i oppdrag å forvalte organisasjonens formål og ressurser
- Styrets ansvar å
 - Vedta strategier for realisering av formålet
 - Definere, utvikle og overvåke virksomheten
 - Sørge for tilstrekkelige ressurser til å realisere formålet

Styrets ansvar

- Aksjelovens § 17-1
 - Selskapet, aksjeeier eller andre kan kreve at daglig leder, styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen, gransker eller aksjeeier erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende
- Stiftelseslovens § 56
 - Stiftelsen kan kreve at styremedlem, person med verv i organ som nevnt i § 36, daglig leder, revisor og gransker erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt stiftelsen under utførelsen av sine oppgaver.
- Alminnelige erstatningsrettslige prinsipper
 - Ulovfestet culpaansvar – alminnelig uaktsomhetsansvar
 - Gjelder helt generelt

Godt styrearbeid

- Styret som sådan/styremedlemmene individuelt
- Prosesser og rutiner
- Personlig erfaring, kompetanse og egenskaper

Antall medlemmer og tjenestetid

- Aksjeloven
 - Et eller flere styremedlemmer
 - Styreleder
 - 2, maks 4 års tjenestetid
- Selskapsloven
 - Kan velge å ha styre
 - Styreleder
 - 2 års tjenestetid hvis ikke annet er avtalt
- Stiftelsesloven
 - Minst 3 medlemmer (avhengig av kapital)
 - Styreleder
 - 4 års tjenestetid

Styrets sammensetning

- Aksjeloven og selskapsloven inneholder ingen egentlige bestemmelser om styrets sammensetning, utover regler om ansattes representasjon og tilhørighet til riket
 - noen regler om kjønnsammensetning
- Stiftelsesloven har regler i § 27
 - Juridiske personer
 - Mindreårige
 - Personer under vergemål
 - Konkurskarantene
 - Tilhørighet til riket eller EØS
 - Uavhengighet i forhold til stiftelsens grunnkapital

Styrets myndighet og ansvar

- Aksjelovens 6-12 – forvaltningen av selskapet
 - (1) Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.
 - (2) Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret kan også fastsette retningslinjer for virksomheten.
 - (3) Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.
 - (4) Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.

Styrets myndighet og ansvar

- Stiftelseslovens § 30
 - Styret er stiftelsens øverste organ.
 - Forvaltningen av stiftelsen hører under styret.
 - Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene. Styret skal påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll

Omdømme

- Styrets ansvar at organisasjonen har nødvendig tillit blant medlemmer og andre interessenter
- Kommunikasjon og åpenhet
 - Utad og innad
- Ansvarlighet og etikk
 - Egen organisasjon
 - Bruk av innsamlede midler
 - Samarbeidspartnere

Styrets tilsynsansvar

- Aksjelovens § 6-13 – styrets tilsynsansvar
 - (1) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.
 - (2) Styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.
 - (3) I selskaper som bare har én aksjeeier, skal styret sørge for at avtaler mellom selskapet og aksjeeieren nedtegnes skriftlig.

Styrets saksbehandling

- Aksjelovens § 6-19 – styrets saksbehandling
 - (1) Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.
 - (2) Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.
 - (3) Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller varalederen, velger styret en leder for styrebehandlingen.
 - (4) Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, med mindre annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

Styrets saksbehandling forts.

- Stiftelsesloven § 31
 - Styrets leder skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker. Styremøter og annen styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.
 - Styret skal behandle saker i møte, hvis ikke styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.
 - Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.
 - Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller varalederen, velger styret en leder for styrebehandlingen. Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, hvis ikke noe annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

Forberedelse av saker

- Aksjelovens § 6-21 – forberedelse av saker
 - (1) Daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder.
 - (2) En sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Styreinstruks

- Aksjelovens § 6-23 – styreinstruks
 - (1) I selskaper hvor de ansatte har representasjon i styret, skal styret fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling.
 - (2) Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.

Styreprotokoll

- Aksjelovens § 6-29 – styreprotokoll
 - (1) Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Den skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 6-24 (beslutningsdyktighet)
 - (2) Er styrets beslutning ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot. Styremedlem og daglig leder som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.
 - (3) Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å underskrive. I så fall skal utskrift sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

Styreprotokoll forts.

- Stiftelseslovens § 31, femte ledd
 - Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Styremedlem eller daglig leder som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen.

Habilitet

- Stiftelseslovens § 37
 - Et styremedlem eller en daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for ham eller henne selv eller for hans eller hennes nærstående, at vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.
 - Et styremedlem eller en daglig leder kan heller ikke delta i saksbehandlingen eller avgjørelsen når han eller hun har stilling eller tillitsverv i en privat eller offentlig institusjon, organisasjon eller et foretak som har økonomisk eller annen fremtredende særinteresse i saken, eller når han eller hun i slik egenskap tidligere har deltatt i behandlingen av saken. Første punktum er likevel ikke til hinder for at et styremedlem eller en daglig leder som har offentlig stilling eller verv, deltar i saksbehandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som i det vesentlige gjelder bruken av midler som stiftelsen har fått stilt til rådighet fra det offentlige.